C/2026/3937

2026.9.1.

# A TANÁCS AJÁNLÁSA

**(2026. július 10.)**

**Szlovénia gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról**

(C/2026/3937)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.

(2) A Bizottság 2025. november 25-én véleményt fogadott el Szlovénia 2026. évi költségvetésiterv-javaslatáról. A Bizottság ugyanezen a napon az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Szlovéniát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást [2], 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléreként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. A versenyképességi iránytű – a közzététele óta – információforrásként szolgál az európai szemeszter keretében végzett munkához, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon az EU stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítést alkot a gazdasági kormányzást illetően, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

(4) 2026-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) ([3]) végrehajtásával párhuzamosan valósul meg, amely immár az utolsó szakaszába lépett. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék a legutóbbi ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat és beruházásokat, valamint építsenek azokra; ez mindenekelőtt azon reformokra és beruházásokra vonatkozik, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.

(5) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Szlovéniára vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelte a 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Szlovénia által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Szlovénia általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Szlovénia előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Szlovénia milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

(6) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Szlovénia nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét ([4]). A terv a 2025–2028-as időszakot fedi le, és négy évre elosztott költségvetési kiigazítást irányoz elő. A Tanács a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 5,6 %, 2026-ban 4,4 %, 2027-ben 4,1 %, 2028-ban pedig 4,0 %. Ez a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő maximális kumulatív növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 12,1 %, 2026-ban 17,0 %, 2027-ben 21,8 %, 2028-ban pedig 26,6 %.

(7) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A Bizottság felkérte a tagállamokat arra, hogy összehangoltan aktiválják a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezését a védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Szlovénia kérése nyomán a Tanács a Bizottság ajánlása alapján 2025. július 8-án ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Szlovénia számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól ([5]). A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Szlovénia számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Szlovénia nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/640, 2025.2.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/640/oj).

([5]) A Tanács ajánlása a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Szlovénia számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása), (HL C, C/2025/3973, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3973/oj).

(8) Szlovénia 2026. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló, 2026. évi éves jelentését ([6]), amely a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak betartását, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban megjelölt fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások végrehajtását taglalja. Szlovéniának az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépülnek.

(9) A reál-GDP 2025-ben 1,1 %-kal nőtt, a HICP-infláció pedig 2,5 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 1,9 %-kal, 2027-ben pedig 2,3 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 3,5 %, 2027-ben pedig 2,5 % lesz.

(10) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján ([7]) Szlovénia GDP-arányos államháztartási hiánya a 2024. évi 0,9 %-ról 2025-ben 2,5 %-ra nőtt. A hiány 2025. évi növekedése főként a folyó kiadások tartós növekedését, az állami beruházások rekordmagas szintjét és a bevételek ciklikus lassulását tükrözi. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 3,3 %-ának, 2027-re pedig a GDP 3,5 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. A 2026. évi növekedés főként a folyó kiadásoknak az államháztartáson belüli folyó termelőfelhasználás, a szociális ellátások és a közszféra bérei által vezérelt növekedését tükrözi. A hiány 2027-es növekedése főként azt tükrözi, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaiból származó uniós átcsoportosítások hatályukat vesztik, miközben az állami beruházások szintje tartósan magas.

(11) 2026. május 11-én, a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapját követően a Nemzetgyűlés további hiánynövelő intézkedéseket fogadott el a személyi jövedelemadó, a társadalombiztosítási járulékok, a termékadók és a szociális transzferek területén, amelyek teljes költségvetési költsége a Bizottság becslése szerint 2026-ban a GDP 0,5–1,0 %-a között lesz. Ezen intézkedések többsége várhatóan nem átmeneti lesz, és 2026-ban és azt követően feltehetőleg növelik majd a hiányt. Emellett az előző kormány számos megtakarítási intézkedést dolgozott ki azzal a céllal, hogy az államháztartási hiányt a GDP 3 %-a alá csökkentse. A méretükkel és elfogadásukkal kapcsolatos bizonytalanságra tekintettel e szakaszban nem került sor e közelmúltbeli intézkedések hatásának figyelembevételére.

(12) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal ([8]) 2025-ben expanzív volt, a GDP 1,6 %-ának megfelelő mértékben. A költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2026-ban a GDP 1,3 %-ának megfelelő mértékben expanzív, 2027-ben pedig a GDP 0,7 %-ának megfelelő mértékben restriktív lesz.

(13) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján ([9]) Szlovénia GDP-arányos államadóssága a 2024 végi 66,4 %-ról 2025 végére 65,7 %-ra csökkent. Az államadósság arányának 2025. évi csökkenése főként az adósságcsökkentő kamatláb-növekedési különbséget tükrözi. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2026 végére 64,9 %-ra csökken, majd 2027 végére 65,1 %-ra nő. Az államadósság arányának 2026. évi csökkenése főként az adósságcsökkentő kamatláb-növekedési különbséget és az adósságcsökkentő SFA-tételeket tükrözi.

([6]) Szlovénia 2026. évi éves jelentését a leköszönő kormány a szakpolitika változatlanságát feltételező forgatókönyv szerint készítette el. Az elért eredményekről szóló 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([7]) Eurostat – Euromutatók, 2026.4.22.

([8]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal a következők különbözeteként mérhető: i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat azonban tartalmazó elsődleges kiadások változása.

([9]) Eurostat – Euromutatók, 2026.4.22.

(14) Az Eurostat adatai alapján ([10]) Szlovénia védelemre fordított államháztartási kiadásai 2025-ben összesen a GDP 1,3 %-át tették ki, ami a 2021-es referenciaévhez képest GDP-arányosan 0,2 százalékpontos növekedést jelent. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint ezek a kiadások 2026-ban a GDP 1,6 %-át teszik ki, ami 2021-hez képest GDP-arányosan 0,5 százalékpontos növekedésnek felel meg ([11]).

(15) Az Unió továbbra is szembesül az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhekkel járnak, valamint szociális és gazdasági szempontból nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Szlovénia költségvetés-politikai intézkedéseket fogadott el a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítése érdekében ([12]). Ezek közé tartozik a dízelre, a benzinre és a fűtőolajra kivetett jövedéki adók nem célzott csökkentése, amely a feltételezések szerint az év végéig van érvényben, valamint a dízelre, a benzinre és a fűtőolajra a szén-dioxid tekintetében kivetett környezetvédelmi adó nem célzott csökkentése, amely 2026 júniusáig tart. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint az említett intézkedések a költségvetést 2026-ban várhatóan a GDP 0,2 %-ával fogják terhelni. A Bizottság becslései szerint, ha ezek az intézkedések 2026 végéig hatályban maradnának, költségvetési vonzatuk 2026-ban a GDP 0,3 %-át tenné ki.

(16) A Bizottság számításai alapján Szlovéniában a nettó kiadások 2025-ben 8,8 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig kumulatívan 13,2 %-kal nőttek. A nettó kiadások növekedése 2025-ben meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 1,4 %-os eltérést eredményezve. A 2024. és 2025. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 0,5 %-os eltérést eredményezve. Figyelemmel a nemzeti mentesítési rendelkezés által a védelmi kiadások növelése tekintetében biztosított rugalmasságra, a 2024. és a 2025. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív eltérése kismértékben meghaladja a GDP 0,3 %-át.

(17) A Bizottság számításai alapján Szlovéniában a nettó kiadások 2026-ban 7,2 %-kal nőnek, a 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva pedig kumulatívan 21,3 %-kal. A nettó kiadások előrejelzett növekedése 2026-ban meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 1,2 %-os eltérést eredményezve. A 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 1,7 %-os eltérést eredményezve. Figyelemmel a nemzeti mentesítési rendelkezés által a védelmi kiadások növelése tekintetében biztosított rugalmasságra, a 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív eltérése a GDP 1,2 %-át teszi ki.

(18) A Bizottság 2026. június 3-án az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést ([13]) fogadott el. Ez a jelentés értékelte Szlovénia helyzetét a hiánykritérium tekintetében, mivel a 2026. évi költségvetési hiánya meghaladja a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A jelentés megállapította, hogy Szlovénia nem teljesítette a hiányra vonatkozó kritériumot. Ezzel egyidejűleg a Tanács Szlovénia tekintetében aktiválta a nemzeti mentesítési rendelkezést, és a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése alapján a védelmi kiadások 2021 óta bekövetkezett növekedése teljes mértékben megmagyarázza a referenciaértéket meghaladó hiányt. Bár a Bizottság úgy véli, hogy ebben a szakaszban nem indokolt túlzotthiány-eljárást indítani Szlovénia ellen, továbbra is jelentős bizonytalanság övezi a 2026-ra vonatkozó költségvetési kilátásokat (lásd a (12) preambulumbekezdést). Megfelelő, hiteles és időben meghozott korrekciós intézkedések hiányában ez ősszel a Szlovéniára vonatkozó túlzotthiány-eljárás megindításához vezethet. Ennek fényében, valamint a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság EUMSZ 126. cikkének (4) bekezdése szerinti véleményének mérlegelését követően a Bizottság e szakaszban nem tett javaslatot túlzotthiány-eljárás megindítására.

([10]) Eurostat, *government expenditure by classification of functions of government (COFOG)* (államháztartási kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint).

([11]) A védelmi kiadások NATO szerinti fogalommeghatározása eltér a COFOG szerinti fogalommeghatározástól. Továbbá eltérések fordulhatnak elő a kiadások – különösen a katonai felszerelésekkel kapcsolatos kiadások – elszámolásának időpontja következtében is, mivel a NATO-n belüli jelentéstétel nem a nemzeti számlák szabályait követi az elszámolás időpontja tekintetében.

([12]) Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

([13]) A Bizottság jelentése – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés, 2026.6.3., COM (2026)302 final.

(19) Szlovénia adószerkezete nagymértékben függ a munkát terhelő adóktól, amelyek 2023-ban a teljes adóbevétel 52 %-át tették ki. A népesség gyors elöregedésével és a munkaképes korú munkaerő csökkenésével összefüggésben, mivel Szlovénia erősen függ a munkát terhelő adóktól, strukturális kockázat áll fenn, mert a magas adóék visszafoghatja a munkahelyteremtést, illetve negatív hatással lehet a munkaerő-kínálatra és a versenyképességre. Szlovénia jelenleg korlátozott mértékben használ kevésbé torzító bevételi forrásokat; a rendszeres ingatlanadók jóval az uniós átlag alatti bevételt generálnak, és ezen a területen nem került sor reformok előterjesztésére. Szlovénia nem rendelkezik olyan kerettel, amely alapján értékelni lehetne a 2023-ban a GDP 5,2 %-át kitevő adókiadások széles körű ismétlődő alkalmazásának gazdasági hatékonyságát vagy szükségességét. Az ilyen kiadások szisztematikus felülvizsgálata és az ingatlanadó kiigazítása kiszélesítené az adóalapot, és további költségvetési mozgásteret hozna létre. Az adószerkezetnek a növekedésbarátabb és fenntarthatóbb források növelésével történő kiigazítása csökkenti a strukturális kockázatokat és támogatja a költségvetési fenntarthatóságot.

(20) A népesség elöregedésével kapcsolatos növekvő költségek kezelése és az államháztartás minőségének javítása érdekében fokozni kell a közkiadások hatékonyságát. Bár Szlovéniának van tapasztalata a kiadáselemzések készítésében, azok egyelőre nem épülnek be szisztematikusan az éves költségvetési folyamatba. A kiadások rendszeres felülvizsgálatának intézményesítése a legnagyobb kiadási területeken – nevezetesen a szociális védelem (a GDP 17,1 %-a), az egészségügy (8 %), a gazdasági ügyek (5,7 %) és az oktatás (5,5 %) területén – megkönnyítené a források hatékonyabb újraelosztását és növelné az elszámoltathatóságot. A szociális transzferek növekedése ellenére a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya immár a negyedik egymást követő évben nőtt, ami különösen azt tükrözi, hogy az idős népesség körében nőtt a szegénységi arány, és azt jelzi, hogy a rendszer nem éri el a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőket. A szociális ellátások célzottabbá tételével, az összehangolatlan családtámogatás harmonizálásával és a betegszabadsági ellátások kezelésével növelni lehetne a hatékonyságot. A demográfiai hanyatlás, a népesség elöregedése és a minőségi alapvető szolgáltatásokhoz (egészségügy és oktatás) való egyenlőtlen hozzáférés növeli a területi egyenlőtlenségeket, aminek hatása különösen a vidéki területeken mutatkozik meg. Emellett, bár az állami beruházások továbbra is magasak, a költségvetési fenntarthatóság biztosítása és a növekedési potenciál támogatása érdekében szükség van az összetételük és tervezésük javítására a nemzeti és helyi hatóságok közötti fokozott együttműködés révén.

(21) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA), az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és a Kohéziós Alapból (KA) nyújtott támogatásokból finanszírozott kohéziós politikai programok szlovéniai végrehajtása mind a projektek kiválasztása, mind a kifizetések tekintetében az uniós átlagnál jobb ütemben halad. Fontos, hogy megőrizzük a jelenlegi lendületet, miközben maximalizáljuk a beruházások helyszíni hatását. Szlovénia a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése érdekében. Mindazonáltal előfordulhat, hogy egyes területeken tovább kell fokozni a végrehajtásra irányuló erőfeszítéseket, többek között a készségekkel, a kutatással és innovációval, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, a vízgazdálkodással és a helyi szolgáltatások nyújtásával kapcsolatban. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Szlovénia által a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat – különös tekintettel azokra, amelyek a félidős felülvizsgálatról szóló rendeletben ([14]) meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódnak – gyorsan és hatékonyan valósítsák meg.

(22) Szlovénia számos kihívással néz szembe az energiaágazattal, a fenntartható közlekedéssel, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával és a környezettel, az üzleti környezettel, a versenyképességgel és a munkaerőhiánnyal kapcsolatban.

(23) A versenyképességi iránytűben meghatározottak szerint valamennyi uniós, nemzeti és helyi intézménynek komoly erőfeszítéseket kell tennie a szabályok egyszerűsítése és az adminisztratív eljárások felgyorsítása érdekében. A Bizottság ambiciózus célokat tűzött ki e tekintetben: ezek szerint az összes vállalat vonatkozásában legalább 25 %-kal, a kkv-k esetében pedig legalább 35 %-kal kell csökkenteni az adminisztratív terheket. A Bizottság továbbá új eszközöket hozott létre e célok elérése érdekében, ideértve a meglévő uniós jogszabályok szisztematikus stressztesztjét és az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd javítását is. E törekvés jegyében Szlovéniának is lépéseket kell tennie. Bár történt némi előrelépés, továbbra is szorosabb együttműködésre és koordinációra van szükség a nemzeti, regionális és helyi szintek között. A beszámolók szerint az adminisztratív eljárások összetettsége a vállalatok 66 %-a esetében korlátozza a szlovéniai üzleti tevékenységüket ([15]). A strukturális kihívások továbbra is rányomják bélyegüket Szlovénia üzleti környezetére, mivel a munkaerő- és készséghiány, valamint a szabályozási és adóterhek jelentősen korlátozzák a beruházásokat és a növekedést. Az engedélyezési eljárások továbbra is különösen megterhelőek, az építési és környezetvédelmi engedélyek esetében hosszú határidőkkel kell számolni, a jogi alakiságokat személyesen kell elintézni, a digitális nyilvántartások interoperabilitása pedig korlátozott. A közszolgáltatások digitalizálása terén elért jelentős előrelépés ellenére Szlovénia még mindig elmarad az uniós átlagtól, és továbbra is kihívások állnak fenn a felhasználóközpontúság, az interoperabilitás és az adatok újrafelhasználásának biztosítása terén a kormányzat valamennyi szintjén. Az egységes piac szabályozási akadályai, amelyek különösen a határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelmet és egyes szabályozott szakmákat érintik, továbbra is fennállnak, és korlátozott előrelépés figyelhető meg a felszámolásuk terén. E tekintetben a szabályozási egyszerűsítés és az igazgatási korszerűsítés hatókörének, ambíciószintjének és ütemének bővítése, illetve növelése javíthatja a minőséget és csökkentheti az árakat, valamint hosszabb távon támogathatja a növekedést.

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

([15]) „Businesses' attitudes towards corruption in the EU" („A vállalkozások korrupcióhoz való hozzáállása az EU-ban"), Eurobarométer gyorsjelentés, 2025.

(24) Szlovéniában a köz- és magánszféra közötti kapcsolatok a kutatás és innováció (K+I) terén a társkiadványok tekintetében továbbra is valamivel meghaladják az uniós átlagot, de az ország nehezen tudja a kutatási kiválóságot sikeres termékekké alakítani; itt további előrelépést lehetne elérni a tudástranszfer megkönnyítésével és a K+F tevékenység számára pénzügyi támogatás biztosításával. Bár Szlovéniában a vállalkozások K+F-re fordított kiadásai megfelelnek az uniós átlagnak, azok három éven át tartó – különösen a kkv-k körében mért – csökkenést követően a GDP 1,5 %-ára estek. Emellett Szlovénia K+F-re fordított közkiadásai továbbra is elmaradnak a 2024. évi uniós átlagtól (a GDP 0,64 %-a, szemben a GDP 0,72 %-ával), valamint a nemzeti célértéktől (1,25 %). A regionális innovációs kapacitások hatékony megerősítése folyamatban van, bár egyes régiókban még mindig alacsonyabb K+F beruházások és gyengébb termelékenységi eredmények tapasztalhatók, ami korlátozza a versenyképességet és az innovációvezérelt növekedést. Bár folyamatban van néhány pozitív kezdeményezés, beleértve a stratégiai finanszírozási projekteket és a nagy potenciállal rendelkező javaslatok célzott támogatását, Szlovénia innovációs kapacitásának teljes körű kiaknázásához és megvalósításához fontos az alternatív beruházási eszközök hatékony bevezetése, különösen az induló innovatív vállalkozások esetében. Szlovénia erőfeszítéseket tett a K+I irányításának javítására azáltal, hogy a legtöbb K+I-politikát egyetlen minisztériumban egyesítette, aktualizálta a kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységekről szóló jogszabályt, és horizontális koordinációs mechanizmusokat hozott létre a szlovén helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező szakpolitikai kezdeményezések észszerűsítése érdekében. Sor került ezeknek a reformoknak a végrehajtására, de a hatásuk még nem kézzelfogható, és a mechanizmusokhoz szükség lehet egy nyomonkövetési komponens hozzáadására az előrehaladás és az esetleges megerősítés nyomon követése érdekében. Ezenkívül még nem került sor a tudástranszfer szisztematikusabb megközelítésére, ami akadályt jelenthet a magas színvonalú tudományos kutatás kereskedelmileg életképes termékekké való átalakítása szempontjából.

(25) A szlovén vállalkozások túlnyomórészt bankhitelekre támaszkodnak az ország kevésbé fejlett tőkepiaca és a belföldi intézményi befektetőknek az innovatív vállalkozások és az induló innovatív vállalkozások finanszírozásában való korlátozott részvétele miatt. A magántőke- és a kockázatitőke-ágazat jóval kevésbé érett, mint más tagállamokban: 2024-ben az eszközök a GDP mindössze 0,04 %-át, illetve 0,01 %-át tették ki, szemben a GDP 0,46 %-ának, illetve 0,06 %-ának megfelelő uniós átlaggal. Ezenkívül a szlovén háztartások a pénzügyi eszközeik nagy részét jellemzően készpénzben és betétekben tartják a piaci alapú pénzügyi eszközökbe történő beruházások helyett. A nyugdíjalap-ágazat eszközállománya alacsony: 2024-ben csak a GDP 7,1 %-át tette ki, ami a harmadik legalacsonyabb szint az EU-ban. Szlovéniában a nem bankhiteli piacnak bővülnie és diverzifikálódnia kell a kockázati tőke rendelkezésre állásának növelése, valamint az innovatív beruházások és a hosszú távú versenyképesség fellendítése érdekében. A sajáttőke-finanszírozás és a kockázati tőke fejlesztését nem segítik elő a nyugdíjszolgáltatók sajáttőke-befektetései, amelyek hozzájárulhatnak a kiegészítő nyugdíjak növekedéséhez, és fontos szerepet játszanak az innovatív induló vállalkozások növekedésében.

(26) A nagyrészt importból származó fosszilis tüzelőanyagok továbbra is jelentős arányt képviselnek Szlovénia energiaszerkezetében (58 %), ami hozzájárul a magasabb és ingadozóbb árakhoz, ami viszont a versenyképességre is hatással van. Szlovéniának emellett statisztikai transzferre kellett támaszkodnia ahhoz, hogy teljesítse a megújuló energiára vonatkozó nemzeti célkitűzését (25 %). Bár történt némi előrehaladás, további erőfeszítésekre van szükség a megújuló energiaforrások valamennyi ágazatban történő bevezetésének felgyorsítása, többek között az energiatárolás elterjedése és az energiahatékonysági intézkedések végrehajtása érdekében. Bár az energiahatékonysági intézkedéseket, különösen az épületek felújítását, továbbra is a nemzeti finanszírozási keret és a különböző uniós alapok, köztük a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében hajtották végre, Szlovénia fokozott erőfeszítései hozzá fognak járulni a hosszú távú felújítási stratégia azon célkitűzéseinek eléréséhez, hogy csökkenjen az épületek energiafogyasztása.

(27) A hálózati megújulóenergia-létesítményekre, köztük a szélerőművekre vonatkozó engedélyezési és közigazgatási eljárások továbbra is jelentős szűk keresztmetszetet jelentenek a megújuló energiaforrások tekintetében Szlovéniában. Bár történt előrelépés a szabályozási keret reformja terén, a környezetvédelmi és önkormányzati szintű eljárások még mindig akár több évig is eltarthatnak. Szlovénia szélenergia-kapacitása több mint egy évtizede nem nőtt, az új fotovoltaikus napenergia-kapacitás kiépítése pedig 2025-ben jelentősen lelassult az előző három évhez képest. A megújulóenergia-létesítmények esetében a felgyorsításra szolgáló területek kijelölése – ahol az engedélyezési és adminisztratív eljárások érdemben egyszerűbbek és rövidebbek – segíthet jelentősen felgyorsítani a telepítést. Emellett a képzések és a helyi hatóságok rendelkezésére álló kiegészítő források formájában megvalósuló kapacitásépítés tovább gyorsíthatja a kérelmek feldolgozását, és leküzdheti a helyi ellenállást. Ugyanakkor a szenet fokozatos kivezető régiók jelentős kihívásokkal néznek szembe az igazságos átmenet terén a gazdasági diverzifikációval, a munkaerő átképzésével és a tisztaenergia-infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatban.

(28) A villamosenergia-hálózati korlátok – különösen az elosztás szintjén – kezdtek megszűnni, részben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében történő beruházások végrehajtása miatt. A decentralizált megújuló energiaforrások folyamatos integrációjának fenntartásához azonban – miközben a villamosításból eredő növekvő villamosenergia-keresletet is ki kell elégíteni – jelentősen növelni kell a hálózati beruházásokat, többek között a digitalizáció terén.

(29) A fenntartható közlekedés elterjedése még mindig elmarad az EU többi részétől, és a személygépkocsiktól való függőség továbbra is nagyon magas. Az ágazatban továbbra is a közúti közlekedés az üvegházhatásúgáz-kibocsátás, a légszennyezés és az energiafogyasztás fő forrása. Ezek az értékek mind meghaladják az uniós átlagot. A nehézgépjárművekre vonatkozó távolságalapú útdíjrendszer keretében előrelépés történt. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, valamint a kohéziós politikai program keretében jelenleg zajlik számos nagy vasúti és e-mobilitási beruházás megvalósítása. Továbbra is szükség van azonban a fenntartható személyszállítási kínálat bővítésére és előmozdítására, valamint a reziliens vasúti infrastruktúrába történő beruházások folytatására a TEN-T folyosók mentén, beleértve a határokon átnyúló szakaszokat és a nagy sebességű vasútvonalak előkészítését is.

(30) Szlovénia rendkívül kiszolgáltatott helyzetben van, és gyakran ki van téve az éghajlattal kapcsolatos kockázatoknak, különösen az árvizeknek, hőhullámoknak, aszályoknak és erdőtüzeknek, amelyek egyenlőtlenül érintik a régiókat, és negatív hatást gyakorolnak az ország gazdaságára és társadalmára. A növekvő kockázatok ellenére Szlovéniában még mindig az egyik legalacsonyabb a szélsőséges időjárási és éghajlati eseményekkel szembeni biztosítási fedezeti arány az EU-ban, ami a pénzügyi védelem hiányosságaira utal, és rámutat arra, hogy fokozni kell az éghajlat-biztosítási mechanizmusok alkalmazását és elterjedését. 2025-ben Szlovénia új éghajlat-politikai jogszabályt fogadott el, amely jelentősen megerősítette az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás irányítási keretét. Szlovénia emellett elfogadott egy olyan rendeletet ([16]) is, amely szabályokat állapít meg az árvizek és az erózió által veszélyeztetett területeken megvalósuló építkezésekre, földhasználatra és egyéb tevékenységekre vonatkozóan. Ez azonban csak a folyamat kezdete, és a kapcsolódó szakpolitikák nemzeti, regionális és helyi szintű hatékony végrehajtása továbbra is elmaradásban van. Az árvízvédelmi intézkedések végrehajtása késik, a természetalapú megoldásokat pedig még nem vezették be szisztematikusan valamennyi ágazatban. Az erőfeszítések ellenére továbbra is kihívások állnak fenn a vízügyi infrastruktúra korszerűsítése, a széttagolt édesvízi ökoszisztémák helyreállítása, a vízszennyezés csökkentése, valamint a szlovéniai természet és ökoszisztémák romló állapotának kezelése terén, ami folyamatosan gyengíti az ország éghajlatváltozással szembeni, ökológiai és vízügyi rezilienciáját.

(31) A tartós munkaerőhiány és a strukturális munkaerőhiány akadályozza a beruházásokat és a versenyképességet Szlovéniában. A vállalatok mintegy fele számolt be munkaerőhiányról, és a betöltetlen álláshelyek aránya meghaladja az uniós átlagot. A demográfiai változások, a munkafeltételek, a készséghiány és a strukturális munkaerőhiány súlyosbítják ezeket a hiányokat, különösen az oktatás, az ápolási-gondozási ágazat, az IKT, az építőipar, valamint a tudományos és műszaki szakmák terén, amelyek STEM- (természettudományos, technológiai, műszaki tudományos és matematikai) készségeket igényelnek. Szlovéniában jelentős hiányosságok tapasztalhatók a digitális készségek terén: a vállalkozások 63,9 %-a számolt be arról, hogy az IKT-készségek és a felnőttek digitális jártassága elmaradnak az uniós átlagtól. Ez akadályozza a vállalkozások digitalizációját, és kockázatot jelent a humántőke fejlesztése szempontjából. A digitális jártasság és kompetenciák növelése érdekében ezért ösztönzőkre van szükség. Ezenkívül az OECD legutóbbi, a diákok készségeit vizsgáló PISA-felmérése szerint aggasztó csökkenő trend figyelhető meg az alapkészségek szintjében, a nemzetközi számítástechnikai és informatikai műveltségi vizsgálat (ICILS) pedig alacsony digitális jártasságról tanúskodik. A zöld készségek kialakulóban lévő hiánya tovább fogja terhelni a munkaerőpiacot, és az előrejelzések szerint a zöld munkahelyek az összes betöltetlen álláshely 40 %-át fogják kitenni. A munkaerőhiány megszüntetése érdekében Szlovénia külföldi munkavállalókra támaszkodik, akik az ország munkaerejének 16 %-át adták, ez az arány pedig az előrejelzések szerint 2030-ra eléri a 26 %-ot ([17]). Szlovénia azonban a többi uniós tagállamhoz képest kihívásokkal néz szembe a magasan képzett munkavállalók vonzása terén, potenciálisan olyan tényezők miatt, mint a jövedelmi szintek, az alacsony digitalizáció és a munkahelyi befogadás ([18]). A munkaerő-migrációval kapcsolatos adminisztratív eljárások lassúsága, valamint a képesítések elismerésével és a társadalmi befogadással kapcsolatos nehézségek továbbra is akadályozzák a tehetségek vonzását, felvételét és megtartását. Emellett a társadalom strukturális változásaihoz való alkalmazkodás érdekében alapvető fontosságú lesz az oktatási rendszer és a munkaerőpiaci igények további összehangolása, valamint a szakképzett munkaerő teljes körű kiaknázása a munkahelyváltást támogató szakpolitikai eszközök biztosításával – többek között az idősebb és alacsony iskolai végzettségű munkavállalók esetében –, valamint a migráns munkavállalók munkaerőpiaci és társadalmi integrációjának megerősítésével.

([16]) Rendelet az árvíz és a belvizek, valamint a tenger által okozott kapcsolódó erózió által veszélyeztetett területeken végzett területi beavatkozásokra és tevékenységek végrehajtására vonatkozó feltételekről és korlátozásokról.

([17]) Lásd: MoLFSAEO, Analiza razmer na trgu dela in rezultati srednje in dolgoročnih napovedi potreb trga dela do leta 2039, 2025. október.

([18]) Lásd: IMAD, Quality of Life Report – Development Report 2025 (Életminőségi jelentés – 2025. évi fejlesztési jelentés).

(32) A munkaerő-felmérés (LFS) legfrissebb adatai arra utalnak, hogy 2022 és 2024 között történt némi előrelépés, de a felnőttek képzésben való részvétele továbbra is alacsony, jelentősen elmarad az uniós átlagtól (2022. évi felnőttoktatási felmérés, SI: 26,5 %, EU: 39,5 %), és jóval elmarad Szlovénia 2030-ra kitűzött 60 %-os nemzeti céljától is. Alapvető fontosságú, hogy az egész életen át tartó tanulás és képzés a teljes felnőtt népességre kiterjedjen, beleértve a veszélyeztetett csoportokat. A legalább alapvető digitális készségekkel rendelkező szlovén felnőttek aránya 2025-ben tovább csökkent 46,5 %-ra (EU: 60,4 %), és lassítja a digitális átállást. Szlovénia elkötelezte magát az egész országra kiterjedő készségfejlesztési cselekvési terv kidolgozása mellett, de ennek előkészítése továbbra is korai szakaszban van, ezért még nem időszerű értékelni a lehetséges hatását.

(33) A helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is alapvető fontosságú a széles körű szerepvállalás biztosításához és ezáltal az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter összefüggésében is.

(34) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv részeként 2025 januárjában hatályba lépett Szlovénia közszektorbeli bérreformja, amely fokozatosan emeli a közszféra béreit, többek között az egészségügyi ellátásban dolgozók, a tartós ápolás-gondozás területén dolgozók és a tanárok esetében. A bérreform mellett 2025 októberében új téli juttatást vezettek be, 2026 januárjában pedig 16 %-kal nőtt a jogszabályban meghatározott minimálbér. 2024-ben Szlovénia az egészségügyi ellátás, a tartós ápolás-gondozás és a szociális ellátás terén a személyzeti és munkafeltételek javítását célzó intézkedéseket is bevezetett, például ösztöndíjakat az egészségügyi és szociális munkával kapcsolatos szakmákban, megkönnyítve a külföldi egészségügyi szakemberek szakmai képesítéseinek elismerését, valamint kísérleti gyakornoki programot vezetett be az ápolók-gondozók számára (2024–2026), de ezen intézkedések többségének teljes körű végrehajtása még várat magára. E tekintetben azonban továbbra is munkaerő- és készséghiány áll fenn, és ezekben az ágazatokban a munkáltatók mintegy 80 %-a számolt be arról, hogy nehézségekbe ütközik a munkavállalók toborzása, ami akadályozza az egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférést és azok hatékony nyújtását, többek között az elnéptelenedő régiókban. Szlovéniában az OECD átlagához képest már most is alacsony az egészségügyben dolgozók és a szociális gondozók aránya a teljes foglalkoztatáson belül (7,8 %, szemben a 10,9 %-kal, 2023. évi adatok), és az egy lakosra jutó ápolók és orvosok száma elmarad az uniós átlagtól. ([19]) Az egészségügyi és a tartós ápolási-gondozási ágazatban uralkodó munkafeltételek kihívást jelentenek a jelenlegi személyzet nagy munkaterhelése miatt, beleértve a hosszabb munkaidőt, a műszakokat és az éjszakai munkát, ami hozzájárul a nagyobb fizikai és érzelmi nyomáshoz és a gyakoribb betegszabadságokhoz ([20]). Sürgős szakpolitikai intézkedések nélkül várhatóan romlani fog a helyzet a népesség elöregedése, a személyzet nyugdíjba vonulása, valamint a gondozók külföldi országokba vagy más szakmákba való kiáramlása miatt. E kihívások kezelése érdekében a kormány stratégiát fogadott el, amelyben átfogó keretet hoz létre az egészségügyi ellátásban dolgozó munkaerő megerősítése, fejlesztése és hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása céljából. Emellett tanárhiány is van, főként a szakma alacsony presztízse és az adminisztratív terhek miatt.

(35) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2026. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Szlovénia esetében az 1. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó első, második és harmadik ajánlás végrehajtásához, a 2. ajánlás az euroövezetre vonatkozó negyedik ajánlás végrehajtásához, a 3. ajánlás az euroövezetre vonatkozó hetedik, nyolcadik és kilencedik ajánlás végrehajtásához, a 4. ajánlás az euroövezetre vonatkozó hetedik ajánlás végrehajtásához, az 5. ajánlás pedig az euroövezetre vonatkozó ötödik ajánlás végrehajtásához.

([19]) Az Eurostat által (a szakmai képesítések elismeréséről szóló 2005/36/EK irányelv értelmében) az ápolókra vonatkozóan újonnan elfogadott fogalommeghatározás alapján az ápolóellátottság sokkal alacsonyabb, mint az átfogóbb, például az OECD egészségügyi statisztikáiban használt fogalommeghatározás alkalmazásával kapott szám.

([20]) A Szlovén Egészségbiztosítási Intézet szerint 2025-ben az egy munkavállalóra jutó, betegszabadság miatti átlagos munkanapveszteség 8,6 nap, a hiányzási arány pedig 6,97 % volt. Az Egészségügyi Minisztériumnak a tartós ápolási-gondozási foglalkozások előmozdításáról szóló zárójelentése (2024) szerint a tartós ápolás-gondozás területén a személyzet 40 %-a heti 41 óránál, 10 %-a pedig heti 46 óránál többet dolgozik.

(36) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket azoknak a humán tőkével kapcsolatos strukturális kihívásoknak a készségek, valamint az oktatás és a képzés területén való sürgős kezelése érdekében, amelyek akadályozzák a versenyképességet. A Szlovéniának címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.

AJÁNLJA, hogy Szlovénia 2026-ban és 2027-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Tekintettel a nettó kiadások ajánlott felső határától való, 2025-ig rögzített eltérésre és a Bizottság által 2026-ra előre jelzett lényeges eltérésre, hozzon intézkedéseket a nettó kiadások oly módon történő ellenőrzésére, hogy azok megfeleljenek a Tanács által 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátáknak, ugyanakkor használja ki a Tanács által aktivált nemzeti mentesítési rendelkezés által nyújtott rugalmasságot. Összességében fokozza a védelmi és biztonsági kiadásokat és készültséget, ugyanakkor biztosítsa az államadósság fenntarthatóságát és a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaár-emelkedés hatásának enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, továbbá az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal. Állítsa helyre az adóbevételek növekedésbarátabb és fenntarthatóbb források irányába mutató egyensúlyát. Javítsa a közkiadások hatékonyságát, különösen a legnagyobb kiadási területeken felülvizsgálva a kiadásokat.

2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló reformok és beruházások folytonosságát. Tartsa fenn a kohéziós politikai programok végrehajtásának lendületét, adott esetben a stratégiai prioritásokhoz történő forrásátcsoportosításokra és a kohéziós politikai keret félidős felülvizsgálata keretében elfogadott rugalmassági mechanizmusokra építve.

3. Egyszerűsítse a szabályozást, javítsa a szabályozási eszközöket és mérsékelje a vállalkozásokra nehezedő adminisztratív terheket, többek között bizonyos szolgáltatások és szabályozott szakmák területén, valamint csökkentse a szolgáltatáskereskedelem előtt álló akadályokat. Erősítse meg a versenyképességet az üzleti dinamizmusnak és a gyorsan növekvő vállalatok létrehozásának az előmozdításával, a kockázatitőke-befektetéseket is magukban foglaló sajáttőke-befektetésekre és az intézményi befektetőkre vonatkozó feltételek javításával, valamint a kutatás-fejlesztésbe és innovációba történő befektetések feltételeinek javításával, figyelembe véve a K+F és a termelékenység terén fennálló területi egyenlőtlenségeket. Gyorsítsa fel a közszolgáltatások digitalizálását, többek között az adatok interoperabilitásának és újrafelhasználásának a javítása révén.

4. Gyorsítsa fel a megújuló energiaforrások elterjedését és az energiatárolást, többek között az adminisztratív és engedélyezési eljárások észszerűsítésével és felgyorsításával. Erősítse meg a villamosenergia-hálózat infrastruktúráját elosztási szinten, valamint vezessen be intelligens hálózati elemeket. Emellett gyorsítsa fel az energiahatékonysági intézkedések végrehajtását, különösen az építőiparban. Mozdítsa elő a közlekedési ágazat villamosítását és digitalizációját, valamint összpontosítsa a beruházásokat a fenntartható közlekedésre, különösen a TEN-T vasúti hálózatra, valamint a városi mobilitás és a személyszállítás fejlesztésére, figyelembe véve a területi egyenlőtlenségeket. Erősítse meg még jobban az éghajlatváltozás hatásaival szembeni, az ökológiai és a vízügyi rezilienciát, mégpedig célzott, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló, valamint természetvédelmi és környezetvédelmi intézkedések végrehajtása révén.

5. Kezelje a munkaerőhiányt a készségek és kompetenciák – többek között az alapkészségek – tanulók körében történő biztosításának és elsajátításának javítása, valamint az oktatási rendszernek a munkaerőpiaci igényekhez való további hozzáigazítása révén. Gyorsítsa fel a munkavállalási engedélyekkel és a képesítések elismerésével kapcsolatos eljárásokat a külföldi munkavállalók, köztük a magasan képzett munkavállalók esetében. Ösztönözze a felnőttek egész életen át tartó tanulását, továbbképzését és átképzését, beleértve az alapvető digitális készségeket. Javítsa tovább a béren kívüli munkafeltételeket és a vonzerőt, különösen az egészségügyi ellátási, a szociális ellátási, a tartós ápolási-gondozási és az oktatási ágazatban.

Kelt Brüsszelben, 2026. július 10-én.

*a Tanács részéről*

*az elnök*

S. HARRIS